

ויום אחד ידיו היו רב לו במקרא במשנה ובמסורה וזה דורש
 רבים לפני ה' וספר וספר וספר את קשיהם, אחר עת לא
 כביר הלך שמואל לעיר ליססא ללמוד תורה אצל הרב הנאון
 הגדול החסיד האמיתי בעומ'ס' חות דעת זצ"ל. כבן שש
 עשרה שנה, הוא השנה אשר בה נאסף אביו של שמואל אל
 אבותיו, עזב ליססא לנסוע לעיר (מערקיש) פריעלאנד אשר שם
 מושב ישיבת מור קדישא ופרישא הרב הנאון הגדול עק"ב א
 אייגר זצ"ל. ויום אליו רבו חסד כל ימי חייתו בק"ק פריעד-
 לאנד במשך חמש שנים, עד כי נתן רבו און קשבת לקל
 הקריאה מאלופי העדה דק"ק פאוען עיר ואם בישראל לשבת
 שם על כסא הרבנות. בזמן הזה נבחר המנהל הקדוש מור'
 שמואל כהנר, מורינ' וחד לעיר מולדתו שובין ונשא אשה
 סעיר לאבישין ונתישב שם ותורה היה אומנתו לא פסק פסטי
 מניסא, אשתו ואחיה היו עוסקים בפרקטיא לזון ולכלכל את
 כל צרכי ביתו ושמואל משרת את פני ה'. ועשה לו שם כשם
 הגדולים אשר בארץ אשר שמעו מחריפותו וחכמתו ורחבה,
 והנאון ר' עקיבא אייגר זצ"ל היה סופר את ידיו עליו נתן לו
 רשות לפסק אור' לחיות ולזון אח"כ בכל מקומות
 מושבותיהם: כבוד הזה נחבד המנהל הקדוש מבנה רבנים
 המצוינים בתורה ובחכמה ונתנו לו התרת תורה. אלופי ק"ק
 לאבישין שמו אותו לדיון ראשון עליהם הורוב בושל עליו
 לחדש בחברה שלהם בתלמוד ובפוסקים בעתים קבועים ואעפ"י
 שנבחר המנהל הקדוש מהרבה ק"ק לחיות להם לעינים, לרב
 ומנהיג בכל זאת לא רצה לקבל עליו עול הרבנות, עד כי פתאום
 יצאה אש באחיו ואכלה את כל רכשו ולא היה לו להתיות
 את נפשו אז יואל שמואל זצ"ל לשבת בק"ק מוכאל בורקס-
 פרייסען לחיות לרב לעדת ישרון. ד' שנים היה מנהל את העדה
 הזאת לתורה וליראת ה' בכל נפשו ובכל לבבו. אח"כ קמו
 ראשי ק"ק צעמפעלבורג בוועסטפרייסען ושלוו לו אגרת רבנות
 לחיות יושב בתוכם בשבת תחבטוני ולא ארר המנהל זצ"ל
 למלא את מקום הרבנים המפורסמים נ"ע אשר היו לפניו.
 בש"ק פ' שמות תקפ"ט לפ"ק עלה לכסא הרבנות בצעמפעל-
 בורג והחיל להראות את גדלו ואת ידו החזקה בתורת ה',
 נוססה בו רוח ה' רוח חכמה ונעצה ויראת ה' לא למראת עיניו
 שפט ולא למשמע אונזי הדין. צדק היה אור מתניו והאמונה
 אור חלציו, כתבנות ודעתו היו דרכיו ומוחל על עלבונם למסעיו.
 ת"ח בין מארץ פרייסען בין משאר ארצות מוציאו לו אגרותיהם
 ובקשו ממעלתו מענה על שאלות הנגעים באור' או בדיני
 מסונות והיו סומכים על פסק דין שלו כי היה בקי וחרף גדול.
 גם זכרנו לא גם ספני שיכתו ודעתו היתה ברה וזכה.
 ארבעים ושש וחצי שנה עמד על משמרתו משמרת הקדש
 כשמש בצהרים צדקה וטרפא בנפיה עד כי אספה נהנה
 ויחפר לצלמות. בכל מקום אשר הגיע דבר השמועה פספסות
 צדיק זה היה אבל כבד, חבל על דאברין. בעש"ק א"ח של
 עצרת נהרו מכל סביבות הערים לנמול חסד למנוח הקדוש הזה
 וכבוד גדול עשו לו במוותו, ונשאורו אנשי ח"ק במטה לכהנ'ג
 אשר מלאים מפה אל פה אנשים ונשים וטף מקציני הקיר
 ושריה עד דלת העם לא רק מבני עמינו כי אם מרבים אשר
 לא מורע ישראל המה, כי היה נכבד מאד בעיניהם. בבהכ"נ
 נשא עליו מספר תמורדים הרב מכריעו ונשם אני הכותב ברעם,
 ונעו כל העם בבניה. מבהכ"נ נשאורו אנשי ח"ק לחצר מות
 וכל העם נהרו אחריו ועמדו שמה עד שמצאו עצמותיו
 המפורסמים מנוחה בארץ. מתורתו שחידש ומעשתותיו הנשנות
 עזב חברים ואלה הם: א' דברי שמואל נגמר בלאבאשין שנת
 תקע"ט לפ"ק. ב' אור גוה נגמר בלאבאשין שנת תקע"ט לפ"ק.
 ג' אפר בד' ח' א' וב' נגמר בלאבאשין שנת תקפ"ד לפ"ק.
 ד' אש דת נגמר בצעמפעלבורג שנת תקצ"א לפ"ק. ה' דברי
 אמת ח' א' וב' נגמר בצעמפעלבורג שנת תר"ב לפ"ק. קצתם
 שו"ת ותרופות וקצתם דרשות, אבל מה אמת הם דברי חכמול
 אין אדם מת וחצי שאלותיו בידו וגם בחכמות הקדוש מקיים
 מאמר הזה בעבור שלא זכה להרשים את ספריו בחייו. אבל
 אקח שראשי ק"ק צעמפעלבורג וקיימו דברי חכמול, אין
 עשים נפשות לצדיקים בדריהם חס וזכרונם ויציאו לאור את
 הספרים שעזב רבם ומנהיגם. בע"ה ק"ק קאניטין.
 הק' יהודה בן חבר אברהם זצ"ל רא"ט ה.
 (רב דיקן קליטן בוועסטפרייסען).
 Dr. L. Roth Rabbiner.

והחכמה מתת אלקים היא, וזה ראינו בנער רך וטוב בן טוב
 שנים כמר המנהל מאיר בר' מנחם סענדיל ראמחמיל העלם
 הזה ידע ספר ולשון וגם עניני החסד וגם לפירות בשרי ע"פ
 הנבל ואף שזה יותר מן חמש שנים נחלה מחלה נוראה (שויוגר-
 זיכר) לא יקע ולא יקע מלעפול בתורה וחכמה. אולם וחימים
 לא כבירים נברת עליו מחלה ובלי ד' פרשת שמיני עלתה
 נשמתו המהורה השמימה, לראבון לב כל מכיריו, תנצבת.
 ע"כ למען תורתו וחכמתו ראוי לעשות לו מזכרת במעי המניד
 ומשום יקרא דחיה לנחם בזה חוריו. והשם ב"ה יקיים בני בלע
 המות לנצח וימחה דמעה מעל כל פנים
 וממני אהרן טענע, ב"ה.

דינא בורג. בארבעה חדשים נסעתי לחלי מסחרי ברוסא
 הקבנה והגדולה, וכיסים האלה בארתי לביתי דינאבורגה ומצאתי
 אחיה חדשות הראים להשיעם בקהל ולקחתי לי מועד מרנעי
 מנחתו להעלותם על הנליון, והנני שולח קי ידיו הרב המול'
 להלם בעיקב ולהשיעם בקהל קוראך הנכבדים ואתה במסובך
 תתן להם סקס בתוך עילך לתרופה, ולכלם בשם אקרא!
 (צדק ושלו). ידיו מ"ג הרב החכם השלם המפואר הנכבד
 והנעלה הנודע לתהלה הר"ר ראובן וועללער נ"י סיפר לי, כי
 זה זמן לא כביר בא בנו לבית הספר (רעאלנאע) בלשבה
 השלישית, ועמד על המבחן (עקאמטען) וביום השבת היה,
 ולא הפין לכתוב ממנוס הלול שבת, והאדון הדיקטאטור בראותו
 הדבר הזה ענה ואמר לנער אחר מב"י: הגם אתה לא תחפין
 להלל את השבת? — שאלת האדון הדיקטאטור ראיתי לתת
 לב עליה. ולדעתנו אם גדולי עירנו, גבורינו וחכמינו שמו יד
 אחד להנש ככתב בקשה לבקש מהדיקטאטור שיצוה על המורים
 לבל יפקדו על נערי ב"י להלל את השבת, אז
 בוראי עשה הדיקטאטור הישר באדם בבקשתם, יען כי גם
 ממשלתנו האדירה חפצה ורצונה שילך כל איש בדרכי אמונתו,
 וכבר עבר הוכן לרדוף את היהודים על דתם ואמונתם, ואם
 כל נערי ב"י שמרו את מצות תורת משה, אז הצליחו עוד
 יותר במעשיהם, אבל מי יעמוד בפנין? מי יתן לבנו לנער בתי
 הספר? איש למלאכתו יצא בבקר, ולעבודתו עדי ערב, ולא
 ישימו לבם להצאן אובדות האלה, ע"כ אמרתי אבוא בשערי
 מל'ע לב"י, לעורר את לבב הנבירים החכמים והיראים ובראשם
 ידידי אחובי חסדת לבבי חרב הנאון החכם החולל פאר עמנו
 הגדוע לתהלה ולתפארת הר"ר שמואל גרשוני זצ"ל להתייען
 בדבר הזה מה לעשות, ובאזיה אופן יגישו בקשתם לפני
 הדיקטאטור, וידעתי אם עשה יעשו או יוכלו יוכלו, השומע ישמע
 והחדל יחדל, אנכי וחרהים על הדבר הזה ואת נפשי הצלתי.
 יוסף דינע סטאנן אין קאמטיאנאם נעשעפט
 בקעניגסבערג בפרייסען.

הועד למיכת צעירי בני עמנו השוקדים על דלתי בית ספר
 החכמה בעיר קעניגסבערג, הוציא עתה אור ההודעה
 מפעולתו לשנת הששית מעת חסדו. מתהודעה נראה כי מספר
 החברים התומכים מבססם את הועד להבליט הנ"ל הנהו כעת
 ארבע מאות ועשרים. המתחלקים בחמישים ושמונה קהלות
 במחוז אסטפרייסען. בשנה שעברה הציאו ק" 920 ר"ט לענין
 הנ"ל. שלשה מאלה שקבלו עזר מחודע, משלימים חוקי למודם
 כעת בבית ספר לתנך המורים.

עסק הבכא

קאניטין, בוועסטפרייסען. בערב יום ראשון לחג מתן
 תורתנו, נע ויאסף אל עמיו הרב הנאון הגדול החריף ושנון
 חכם, חסיד ועניו כמחר'ר שמואל קארא וצ"ל אבד"ק צעמפעל-
 בורג בוועסטפרייסען בשנת שמונים ואחת לימי חייו. —
 למען ידעו ויכירו אח"כ את ראיש הקדוש ואת שיחו ואת
 כל תהלותיו בקדש אספר קצת מתולדותיו. בפי' שבט תקנ"ד
 לפ"ק נולד שמואל בק"ק שובין בפלך פאוען ובחיותו כבן שש
 מסירו אביו למלמד תינוקות בעיר מושבו ללמוד מקרא ובכן
 שמונה שנים נתתך ללמוד משנה ואחר זמן קצר למסרה, והנער
 שמואל הלך וגדל בלימוד התלמוד עד כי נשתממו עליו כל
 ת"ח שבעירי על הריצותו ועל הריפותו. בחיותו בן י"ג שנה